

Gedragscode Bosbeheer (minInv/VBNE) beroep 26 september 2024

Op [31 augustus 2022](#) is de nieuwe [Gedragscode soortenbescherming bosbeheer 2022](#) na heel veel weerstand van de natuurorganisaties geldig geworden. In 2008 is de Boswet gewijzigd om meer houtige biomassa te kunnen kappen en vervolgens is de Boswet afgeschaft omdat die nog teveel in de weg zat voor het verhogen van de biomassaproductie en we daarvoor de Natuurbeschermingswet terug kregen.

De VBNE is medeverantwoordelijk voor het afschaffen van de Boswet en de invoering van de nieuwe Wet Natuurbescherming die de Boswet moest vervangen. In de [nieuwe Wet Natuurbescherming](#) die de Boswet verving is 85 x het woord 'Ontheffing' en 59 x het woord 'Vrijstelling' opgenomen. Goudzwaard boomjurist en juridisch adviseur groen, natuur en landschap werkzaam bij Cobra groenjuristen vat het [verschil tussen de Boswet en de Wet Natuurbescherming](#) als volgt samen:

[Dunning en periodiek onderhoud van hakhout/ griend zijn vrijgesteld. Verder is er in artikel 4.4 Wnb nog een fiks aantal vrijstellingen opgenomen, o.a. met betrekking tot instandhoudingsmaatregelen of passende maatregelen voor Natura 2000-gebieden. Voortaan is er vrijstelling van meldings- en herplantplicht als bij velling gewerkt wordt volgens een door de minister van Economische Zaken goedgekeurde \[gedragscode \\[bosbeheer\\] van de VBNE.\]\(#\)](#)

In o.a. het [jaarverslag 2015 van de VBNE](#) wordt duidelijk uitgelegd wat de doelen zijn van de betalende organisaties die lid zijn van deze biomassalobbyorganisatie. Zo lobbyen ze bij de overheid voor gunstige randvoorwaarden, proberen ze de regeldruk te verlagen en richten zich veelvuldig en zeer uitgebreid op de biomassalobby onderwerpen. De onderwerpen waar de VBNE-lobby zich bezig houden zijn ten gunste van leden en gaan ten koste van onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee onze toekomst:

[Het Plein van de beheerpraktijk werkt aan gunstige randvoorwaarden in de dagelijkse praktijk van het professionele bos- en natuurbeheer. Dit kan betekenen dat geadviseerd wordt aan de overheid betreffende wet- en regelgeving. Het kan ook betekenen dat er een werkschurbijeenkomst georganiseerd wordt om kennis uit te wisselen over de laatste ervaringen bijvoorbeeld met betrekking tot biomassa-installaties.](#)

[Gedragscode natuurbeheer met een jaar verlengd en opnieuw ingediend De nieuwe gedragscode natuurbeheer is op 17 november 2014 ingediend bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland \(RVO\) met het verzoek om een eerste](#)

inhoudelijke reactie. De procedure loopt vertraging op en daarom besluit de RVO om de gedragscode nogmaals met een jaar te verlengen. Op 19 mei gaat de VBNE in gesprek met een inhoudelijk medewerker van de RVO over de ecologische eisen die zij stellen aan de gedragscode.

Pleidooi voor verlaging regeldruk in nieuwe Wet natuurbescherming

De VBNE heeft deelgenomen aan de begeleidingscommissie van het rapport “Regeldrukeffecten Wetsvoorstel Natuurbescherming” van SIRA Consulting, 15 april 2015.

Implementatie nieuwe Wet natuurbescherming

De VBNE heeft nauw contact met Rijksambtenaren en met provinciale ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor de uitvoeringswetgeving en de implementatie. Op 29 september neemt de VBNE deel aan de stakeholdersbijeenkomst voor de uitvoeringsregelgeving georganiseerd door het ministerie van Economische Zaken.

Inventarisatie gedragscode kapmelding

Op 19 november organiseert de VBNE een overleg met ambtenaren en beheerders om te inventariseren of een gedragscode kapmelding tot de mogelijkheden behoort.

Gebruik glyfosaat bij uitzondering

De VBNE heeft door het jaar heen contact gehad met het ministerie van Infrastructuur en Milieu en het RIVM over de uitzonderingenlijst op de 2e nota duurzame gewasbescherming en het gebruik van glyfosaat in natuurgebieden.

Actieprogramma duurzame biomassa 2020 en Energieakkoord

De VBNE en het Platform Hout in Nederland (PHN) hebben in 2014 het ‘Actieprogramma duurzame biomassa 2020’ ontwikkeld. Dit hebben ze, na een bewerking door BTG [biomassalobby], aangeboden voor het Energieakkoord. [] Er is één activiteit wel overgenomen en uitgevoerd, namelijk het opzetten van een subsidieregeling voor kleine biomassainstallaties.

Convenant Schone en zuinige agrosectoren

In 2015 was vanuit het convenant een bijdrage van 40.000 euro beschikbaar voor het uitvoeren van diverse projecten in de natuur-, bos-, landschap- en houtketensector. Dit geld is verdeeld onder de projecten die diverse organisaties aandragen.

Hard gewerkt aan ‘Actieplan bijdrage bos en hout aan de Groene Economie’

In de Natuurvisie die door Staatssecretaris Dijkema in april aan de 2e Kamer is aangeboden staat dat de staatssecretaris graag een actieplan/agenda wil ter stimulering van de bijdrage van de (Nederlandse) bos- houtketen aan de groene economie. EZ heeft de VBNE en PHN uitgenodigd mee te werken aan deze agenda/dit actieplan. De VBNE is voorzitter van de werkgroep en van de klankbordgroep.

Biocluster

In 2015 is de VBNE aangesloten bij een werkgroep van het Biocluster

Gestart met Praktijkadvies biomassa oogsten, opslag en transport

In een samenwerking tussen Staatsbosbeheer (inhoud) en VBNE (redactie) is in 2015 gewerkt aan een praktijkadvies over biomassa oogsten, opslag en transport. Doel van het praktijkadvies is dat beheerders praktisch weten hoe zij biomassa efficiënt en effectief kunnen produceren, opslaan en transporteren.

Bron: [2016-04-21-vbne-vereniging-van-bos-en-natuurterreineigenaren-jaarsverslag-2015](#)

De VBNE vertegenwoordigd en wordt betaald door organisaties met een financieel belang in de hout- en biomassa-oogst en behartigd die financiële belangen door bijvoorbeeld [op 26 oktober 2016](#) de intentieovereenkomst [Actieplan Bos en Hout](#) (hout is het langzame goud) op te stellen samen met o.a. Platform Bio-Energie (PBE waar Peter-Paul Schouwenberg van RWE Essent voor verantwoordelijk is en Staatsbosbeheer Henk Wanningen werkzaam als directeur en senior adviseur bij de Biomassa BV's van Staatsbosbeheer de voorzitter van was), Staatsbosbeheer, Stichting Nationale Boomfeestdag van Staatsbosbeheer, de AVIH, de BVOR, de NEPV, de Unie van Bosgroepen en biomassa-lobbyorganisatie Probos samen met de rest van Biomassa-lobby BV NL met o.a. als doel:

Doel: tien regionale biomassahubs.

Lokale ketens van landschapsonderhoud kunnen een onbenut potentieel aan houtige biomassa ontsluiten en met hub-vorming kan dit op de lokale markt worden gebracht. Hiervoor is samenwerking tussen eigenaren, beheerders, dienstverleners en afnemers nodig.

Het beoogde resultaat is dat meer hout en biomassa beschikbaar komt voor lokale projecten, onder andere voor hoge temperatuur warmtevraag, kleinschalig blok/stadsverwarming, bijverwarming van zwembaden en stallen, en bioraffinage. Hiermee kan regionaal hout op kleine schaal een functie vervullen voor de energievoorziening op momenten dat andere technieken tekortschieten. Het potentieel is groot.

Realisatie: optuigen brede lobby richting politiek

Een aantal trekkers uit de sector neemt het nu op zich om eenduidige voorstellen vanuit de houtsector te formuleren en te starten met een politieke lobby om hier beleid op te maken.

Bronnen:

[2016-10-19-biomassalobby-bv-biobased-economy-nederland-actieplan-bos-en-hout](#)

[2016-10-24-vbne-voorheen-boschap-werkplan-2017](#)

[Op 13 maart 2019](#) is de volledig herziene FSC-standaard voor bosbeheer in Nederland gepubliceerd. De Nederlandse FSC-standaard moest worden herzien na [klachten van de bosbeheerders](#) die het teveel gedoe vonden en er van af wilden zien als de eisen niet aangepast zouden worden. In het nieuwsbericht van biomassa-lobbyorganisatie de VBNE (voorheen Boschap) over de publicatie van de nieuwe FSC-standaard in Nederland is o.a. het volgende te lezen:

Er is de afgelopen jaren (soms forse) kritiek geweest op de standaard, die zou leiden tot een toename van administratieve lasten. Omdat een simpele update van de oude standaard niet voldoende zou zijn, is gekozen voor een volledige herziening. Hierbij waren een tweetal uitgangspunten leidend:

- (1) het terugdringen administratieve lasten bij certificering en*
- (2) het benadrukken van de praktische uitvoering van het bosbeheer.*

- Het controleren door de auditor of daadwerkelijk aan wet- en regelgeving wordt voldaan gebeurt alleen in die gevallen waarbij dat (schijnbaar) niet zo is;*
- Er is naar gestreefd in de standaard geen normen op te nemen voor beheerwerkzaamheden;*
- De audits zullen vaker gaan over de beoordeling of een gekozen strategie tot het gewenste doel leidt. Geen beoordeling op papier maar discussie tussen beheerder en auditor!*
- Er zijn geen eisen opgenomen voor onderwerpen die weliswaar belangrijk zijn, maar die geen aandacht nodig hebben omdat de beheerpraktijk er voldoende aandacht aan besteedt en/of de ontwikkelingen voldoende in de goede richting gaan.*

Bron: [2019-03-13-vbne-biomassalobby-nieuwe-nederlandse-fsc-standaard-gepubliceerd-geen-normen-en-standaard-geen-controle](#)

Op [24 maart 2021](#) stuurt de Rijksdienst van Ondernemend Nederland (RVO) een ontwerp goedkeuringsbesluit op de gedragscode van de VBNE die het mogelijk moet maken om naast de 85 x 'Ontheffing' en 59 x 'Vrijstelling' die o.a. de VBNE bedongen heeft vanuit de nieuwe Wet natuurbescherming, zelfs geen ontheffing of vrijstelling meer aan te hoeven vragen voor werkzaamheden die mogelijk ten koste gaan van de natuur. Ook zijn er vrijstellingen voor kaalkap en schermkap bedongen door de VBNE:

In paragraaf 6.3 beschrijft u welke werkzaamheden tot regulier bosbeheer worden gerekend en die onder de vrijstelling van deze gedragscode vallen. Bij alle verjongingskap in de vorm van kaalkap gaat het om een oppervlakte van maximaal 0,5 hectare. Bij schermkap (een tussenvorm, tussen dunning en kaalkap waarbij behoud van bosklimaat centraal staat), geldt een maximum van 2 hectare.

Bron: [2021-03-24-gov-nl-minezk-rvo-ontwerp-goedkeuringsbesluit-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-vbne](#)

Ondanks dat de vorige versie van de [Gedragscode soortenbescherming van 26 november 2020](#) het al mogelijk had moeten maken om 'Kaalkap' tot maximaal 0,5 hectare en 'Schermkap' tot maximaal 2 hectare uit te voeren zonder rekening te hoeven houden met de [Wet Natuurbescherming](#) of de eisen voor de FSC-certificering bleek dit in de praktijk toch nog voor veel discussie, bezwaren en risico op rechtszaken te zorgen. In het artikel van de VBNE biomassalobby in het Vakblad Natuur Bos Landschap (VNBL) [van 6 september 2022](#) wordt het volgende vermeld:

Uitbreiding:

- Groepenkap tot max 0,5 hectare, schermkap tot 2 hectare. Combineren is mogelijk

In de berichtgeving van de VBNE over de gedragscode die voor de additionele ontheffing en vrijstelling moet zorgen blijkt dat dankzij de gedragscode geen ontheffing meer nodig is en dat de leden vrijgesteld zijn van de verbodsbepalingen naast de opties van kaalkap en schermkap van bossen:

De Gedragscode bosbeheer was aan een herziening toe en de VBNE heeft namens en met de terreineigenaren in overleg met soortenbeschermers en het Rijk een nieuwe gedragscode gemaakt. Na de nodige discussies is met ingang van 1 september deze nieuwe gedragscode geldig. Wanneer je werkt volgens een goedgekeurde gedragscode hoef je geen ontheffing aan te vragen voor boswerkzaamheden. Daarnaast ben je, mits je zorgvuldig hebt gehandeld volgens de gedragscode en er onverhoopt toch een beschermd soort wordt geschaad, vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming

Bronnen:

[2022-06-22-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-presentatie](#)

[2022-09-06-vbne-biomassalobby-gedragscode-soorten-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-en-verstoren-beschermd-soorten](#)

Op de nieuwe gedragscode bosbeheer van de VBNE is op 10 oktober 2022 beroep aangetekend door Advocaten kantoor Prakken d'Oliveira te Amsterdam namens Stichting Natuurbelang Nederland, Vereniging Leefmilieu, Stichting Comité Schone Lucht, Cooperatie Mobilisation for the environment U.A (MOB) en Stichting ter behoud van het Schoorlse-en Noord-Kennemerduingebied. Ook is er beroep aangetekend door Stichting NatuurAlert, Vogelbeschermingswacht Noord-Veluwe, Stichting Natuurvolgend bosbeheer, dhr. Ph. E. Claringbould.

Na bijna twee jaar wachten werd op 26 september 2024 de rechtszaak gevoerd te Arnhem. Wij zien de uitspraak op die rechtszaak met vertrouwen tegemoet. Hieronder de samenvatting van onze verslaggever Joost Blasweiler die namens de Arnhemse Bomenbond aanwezig was tijdens het proces:

Gisteren 26 september speelde de rechtszaak in Arnhem tegen het besluit van de minister omtrent de "Gedragscode" [opgesteld door de VBNE], die kaalkap in de bossen bevordert. Frits van Beusekom gaf de rechtbank een compliment, omdat die zich zeer verdiept had in de ingewikkelde materie rond het natuurbeleid. De rechters stelde zeer scherpe vragen, maar we moeten nog hun oordeel afwachten.

De advocate Marie van Eik legde steeds goed uit waar het probleem zat en op elke tegenwerping met een goed onderbouwde antwoord kwam. Zo anders was het met de advocaat van de Minister, die veel onsamenhangende betogen hield en vaak flauwekul verkocht.

De deskundigen die de advocate bijstonden waren:

Frits van Beusekom oud directeur Staatsbosbeheer die 7 jaar geleden de knuppel in het hoenderhok gooide en ook nu zeer duidelijk en voor iedereen begrijpelijk de argumenten van de tegenpartij weerlegde. Eef Arnolds, is voormalig hoofddocent Boscologie aan de toenmalige Universiteit Wageningen met als specialisme mycologie en voormalig directeur van het Biologisch Station van de UW te Wijster, Jaap Kuper oud rentmeester Kroondomeinen, Hans van der Lans, bioloog die een goed verhaal vertelde over de bodem en het bodemleven, dr. P. Leffelaar, de Vogelbeschermingswacht Noord-Veluwe. Ze hadden ze allemaal goed aanvullende verhalen.

Het was ook geweldig dat Fenna Swart van het Comité Schone Lucht aanwezig was. Zij zijn ook één van de organisaties die het Ministerie van LNV aanklagen. En natuurlijk was de Arnhemse Bomenbond aanwezig, die voor Frits van Beusekom wat hand en spandiensten heeft kunnen verrichten.

Trouw publiceerde al eerder een artikel waarin wordt uitgelegd waarom de zeven natuurorganisaties het kappen van bos in Nederland een halt willen toeroepen en daarom een rechtszaak tegen de overheid voerden en eisen dat de rechtbank in Arnhem de VBNE gedragscode over bossen vernietigt.

Zeven natuuractiegroepen willen het kappen van bos in Nederland een halt toeroepen en voeren daarom donderdag een rechtszaak tegen de overheid. Ze eisen dat de rechtbank in Arnhem een gedragscode over bossen vernietigt. Die geeft bosbeheerders te veel mogelijkheden om stukken bos kaal te kappen.

De zogeheten Gedragscode Soortenbescherming Bosbeheer is enkele jaren terug opgesteld door het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN). Volgens de eisers in de zaak laat de code zoals hij nu is ruimte voor het toebrengen van "grote schade aan bossen en de biodiversiteit".

De eisers wijzen erop dat bosbeheerders geld verdienen aan de kap, want het hout kunnen ze verkopen aan bijvoorbeeld de papierindustrie en biomassacentrales.

"Op dit moment heerst er wetteloosheid in de bossen. Gekapt wordt er voortdurend, want er is onduidelijk beleid", stelt voorzitter Fenna Swart van Comité Schone Lucht. "Deze kaalkap wordt gepromoot als vorm van natuurbeheer, die noodzakelijk zou zijn voor de bescherming van flora en fauna. Dit is de wereld op zijn kop."

Swart denkt dat winst in de zaak mogelijk grote gevolgen kan hebben voor de kap die is toegestaan. Vooral de aanvoer naar biomassacentrales, waar haar organisatie al langer strijd tegen voert, zou volgens Swart in de knel kunnen komen. Ze houdt ook de optie open dat later nog rechtszaken zullen volgen tegen afzonderlijke bosbeheerders, zoals Staatsbosbeheer. (ANP)

Bron: [2024-09-25-trouw-natuurorganisaties-voeren-rechtszaak-tegen-toestaan-kaalkap-bos](https://www.trouw.nl/natuur/natuurorganisaties-voeren-rechtszaak-tegen-toestaan-kaalkap-bos)

Bronnen:

[1961-07-20-gov-nl-boswet-1961](#)

[1997-09-11-gov-nl-wet-verzelfstandiging-staatsbosbeheer](#)

[2007-04-00-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassa-en-boswet-wijziging](#)

[2008-05-19-boschap-het-platform-hout-in-nederland-en-minlnv-brainstorm-sessie-biomassa-uit-het-bos](#)

[2008-05-22-gov-nl-wijziging-boswet-van-1961-07-20-en-uiteindelijk-ervangen-voor-wet-natuurbescherming](#)

[2008-07-01-gov-nl-minlnv-convenant-nalevingsstrategie-natuurwetgeving](#)

[2011-11-10-avih-persbericht-nieuwe-natuurwet-leidt-tot-ontbossing](#)

[2012-02-00-probos-bosomvorming-zonder-compensatie](#)

[2012-12-20-boschap-gedragscode-bosbeheer-2010-2015-incl-aanvulling-tussenuitspraak-23-aug-2012](#)

[2014-09-10-avih-kritiek-op-wet-natuurbescherming-ontheffing-herplantplicht-natura2000-en-decentralisatie](#)

[2015-12-16-gov-nl-wet-natuurbescherming](#)

[2016-12-02-cobra-boswet-versus-wet-natuurbescherming-wie-is-bevoegd](#)

[2020-06-02-trouw-natuurstichting-roept-kamer-op-sta-niet-toe-dat-boseigenaren-een-halve-hectare-bos-mogen-kappen](#)

[2020-11-26-gov-nl-minez-rvo-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer](#)

[2020-12-02-natuuralert-ecologische-effecten-van-vlaktekap-op-de-kwaliteit-van-bosecosystemen](#)

[2020-12-14-urgenda-duidelijkheid-over-kaalkap-onderzoek-sluit-aan-bij-maatregel-7-54-puntenplan-urgenda](#)

[2021-01-02-natuuralert-amendement-op-de-bossenstrategie](#)

[2021-03-24-gov-nl-minezk-rvo-ontwerp-goedkeuringsbesluit-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-vbne](#)

[2021-10-01-natuuralert-notitie-bossenstrategie-tbv-de-vaste-commissie-lnv](#)

[2022-01-14-natuuralert-haal-kaalkap-uit-de-nationale-bossenstrategie](#)

[2022-06-22-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-presentatie](#)

[2022-08-17-gov-nl-minez-rvo-vbne-goedkeuringsbesluit-gedragscode-bosbeheer-2022](#)

[2022-08-26-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap](#)

[2022-08-31-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-artikel](#)

[2022-09-06-vbne-biomassalobby-gedragscode-soorten-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-en-verstoren-beschermd-soorten](#)

[2022-10-10-natuurbelang-leefmilieu-mob-csl-behoudduingeb-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer](#)

[2022-10-24-staatsbosbeheer-aanplant-nieuw-bos-verloopt-nog-niet-snel-genoege](#)

[2022-11-08-natuurbelang-aanvullende-gronden-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022](#)

[2023-10-17-rechtbank-gelderland-verweerschrift-natuurbelang-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022](#)

[2024-01-16-bomenbond-steun-rechtszaak-gedragscode-bosbeheer-om-grootschalige-kap-te-voorkomen](#)

[2024-03-00-edu-nl-wur-alumniverhaal-miriam-nienhuis-van-doremaele-directeur-vbne](#)

[2024-05-02-rechtbank-gelderland-vooraankondiging-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022](#)

[2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor](#)

[2024-07-25-natuurbelang-aanvullende-gronden-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022](#)

[2024-09-03-rechtbank-gelderland-vooraankondiging-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022](#)

[2024-09-21-vbne-organisatie](#)

[2024-09-04-natuurbelang-contra-expertise-ecoloog-arnolds-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer](#)

[2024-09-25-trouw-natuurorganisaties-voeren-rechtszaak-tegen-toestaan-kaalkap-bos](#)